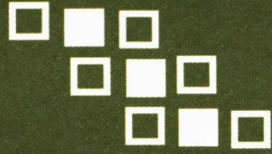

archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

de steekproef

Hoogezand, Aletta Jacobscollege

Een inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

2005-4/2

*Hoogezand, Aletta Jacobscollege
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
LindHorst Bouwmanagement &
Conculty BV

april 2005
rapportnummer 2005-4/2
tekst door
drs. Inger Woltinge
en dr. Johan Jelsma

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Locatie

In het zuiden van Hoogezand, gemeente Hoogezand-Sappemeer, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd. Het plangebied wordt in het zuiden begrensd door De Vosholen, in het westen door de Kielsterachterweg en in het oosten door de Laan van de Sport (zie Figuren 1 en 3). Het grootste deel van het onderzoeksgebied is in gebruik als voetbalveld. Het oosten van het terrein bestaat uit een grasveld met bebouwing. Het onderzoeksgebied heeft een omvang van ongeveer 1,8 hectare en ligt ongeveer 1,0 m boven het NAP.

De RD-centrumcoördinaten zijn 247,000/574,700.

Bureauonderzoek

De bodem in het plangebied bestaat uit een veldpodzol met leemarm en zwak lemig fijn zand (classificatie bodemkaart Hn21 met grondwatertrap VII: gemiddelde hoogste grondwaterstand meer dan 80 cm en gemiddelde laagste grondwaterstand meer dan 160 cm beneden het maaiveld). Volgens de Fysisch Geografische Kaart van de Provincie Groningen ligt het plangebied op een veenkoloniale ontginningsvlakte zonder restveen (classificatie Ov4).

Uit de Grote Historische Atlas van Nederland 1: 50000, 2 Noord-Nederland 1851-1855 blijkt dat het terrein in de 19e eeuw in gebruik was als bouwland. Het plangebied heeft een hoge trefkans op archeologische waarden op de Indicatieve kaart voor Archeologische Waarden (IKAW).

In de directe omgeving van het plangebied is een tweetal archeologisch waardevolle terreinen vermeld in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Het gaat om twee vuursteenvindplaatsen uit het Mesolithicum (datering 8800 tot 4900 vC). Het betreft bewoningssporen van jager/verzamelaar maatschappijen. De vindplaatsen zijn vermeld als terreinen van hoge archeologische waarde en maken deel uit van een lint van Mesolithische vindplaatsen op dekzandruggen in de polder Rustplaats (Monumentnummer 14716, CMA-nr. 12E-078 en 14714, CMA-nr. 12E-077). Samenhangend met de eerstgenoemde vindplaats is in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de ROB een melding van de vondst van een aantal Mesolithische vuursteenartefacten aanwezig (waarnemingsnummer 40239, CAA-nr. 12EN-74). Deze en overige meldingen uit de directe

omgeving van het plangebied zijn opgenomen in Tabel 1. Uit de tabel blijkt dat alle vondsten in en om het plangebied uit het Mesolithicum dateren.

Tijdens een in een eerder stadium uitgevoerd Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek (IVO) werd in het gebied direct ten zuiden van De Vosholen een bewerkte vuurstenen kling in een boring op een zandkop aangetroffen. Deze dateert ook uit het Mesolithicum¹.

Tabel 1. Hoogezand, Aletta Jacobscollege. Lijst van alle in ARCHIS vermelde terreinen en vondsten in de omgeving van het plangebied.

CMA-/CAA-nrs.	Datering	Omschrijving	RD-Coördinaten
CMA 14716 (12E-078) 14714 (12E-077)	Mesolithicum (8800-4900 vC) Mesolithicum	nederzetting, hoge arch. waarde nederzetting, hoge arch. waarde	247,165/574,402 247,279/574,333
CAA 40239 (12EN-74) 40240 (12EN-75) 40408 (12EN-44)	Mesolithicum Mesolithicum Mesolithicum	vuursteenartefacten nederzetting vuursteenartefacten	247,200/574,400 247,300/574,325 247,175/574,625
40403 (12EN-40) 40402 (12EN-39) 40401 (12EN-38) 18251 (12EN-20)	Mesolithicum Mesolithicum Mesolithicum Mesolithicum	vuursteenartefacten vuursteenartefacten vuursteenartefacten 2 vuursteenartefacten	246,925/574,325 246,900/574,375 246,800/574,450 246,860/574,660

Aanleiding en doel

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van LindHorst Bouwmanagement & Consultancy BV, vertegenwoordigd door dhr. P.B. Giezen. De aanleiding voor het onderzoek is de geplande nieuwbouw op het terrein. Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen en inschatten van de gaafheid van eventuele archeologische sporen in dit gebied.

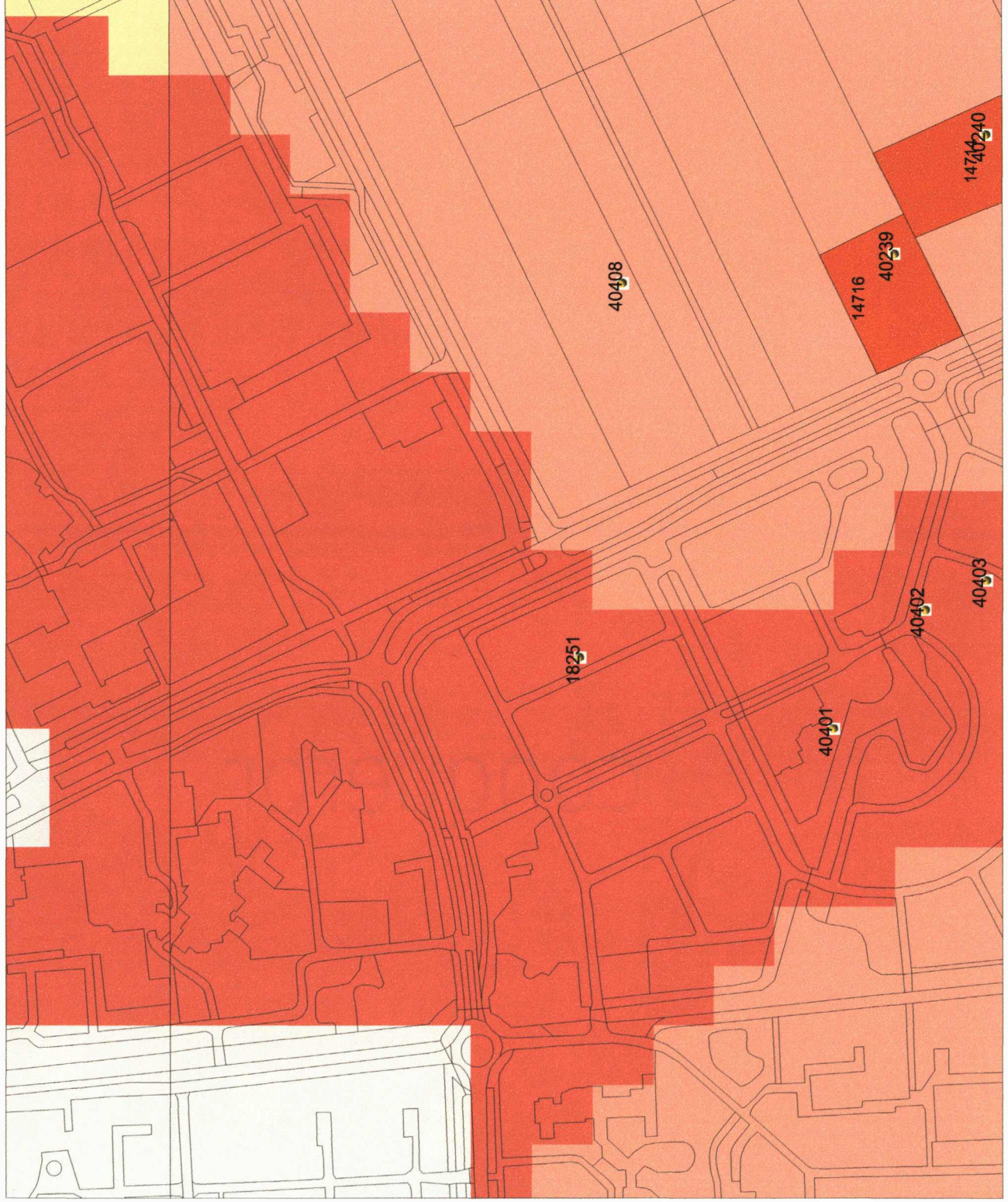
¹ Woltinge, I. & J. Jelsma. 2004. *Hoogezand, Woonplein. Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*. De Steekproef, Zuidhorn.

Figuur 1. Hoogezand, Aletta Jacobscollege. Overzichtskaart 1 : 25000. De onderzoekslocatie is zwart omlijnd. [Naar: ANWB 2004. *Topografische Atlas 1: 25000 Groningen*. ANWB, Den Haag].

Hoogezand, Aletta Jacobs College

Figuur 2. Bekende en verwachte archeologische waarden.

Legenda

● WAARNEMINGEN

● VONDSTMELDINGEN

□ TOP10 ((c)TDN)

MONUMENTEN

archeologische betekenis

archeologische waarde

hoge archeologische waarde

zeer hoge archeologische waarde

zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

zeer lage trefkans

lage trefkans

middelhoge trefkans

hoge trefkans

lage trefkans (water)

middelhoge trefkans (water)

hoge trefkans (water)

water

niet gekarteerd

0 100 m

ROB
ArchisII

Methoden en technieken

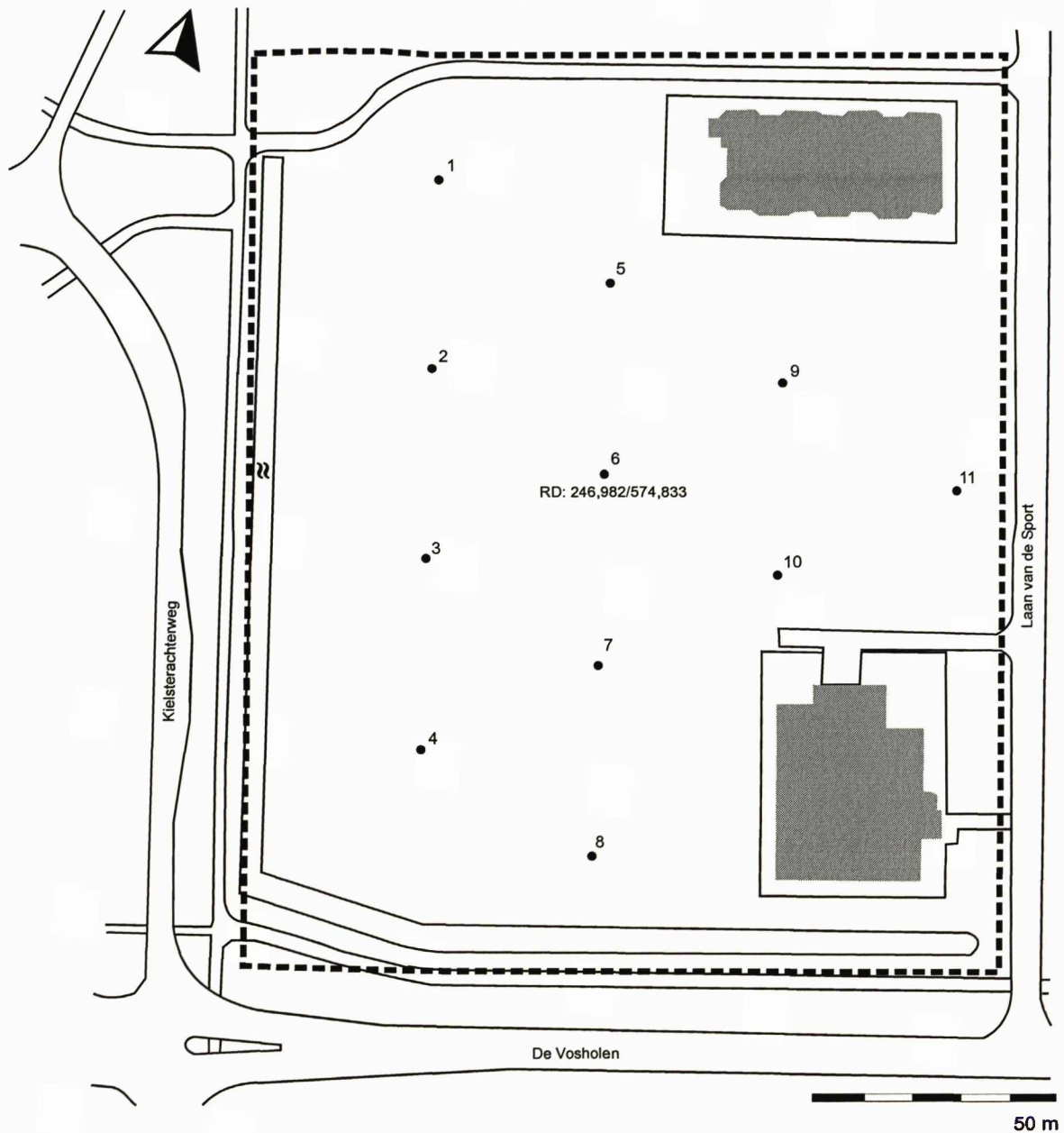
Het meetsysteem

In het plangebied zijn grondboringen geplaatst. De boringen zijn verdeeld over drie evenwijdige raaien en een losse boring. De eerste raai (boringen 1 tot en met 4) ligt op 30 m ten noordoosten van en parallel aan de sloot langs de Kielsterachterweg. De volgende raaien liggen steeds 35 m noordoostelijker. Boring 11 ligt op 40 m van boring 9 en boring 10. Voor de precieze locaties van de boringen wordt verwezen naar Figuur 3.

Werkwijze

Alle grondboringen uitgevoerd met een 10 cm edelmanboor; hiermee is de kwaliteit van de bodem bepaald. De opgeboorde grond werd gezeefd op een 4 mm zeef en doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals aardewerk, bewerkt of verbrand vuursteen, metaal en houtskool en cultuurlagen.

De RD-coördinaten van boring 6 zijn ingemeten met behulp van het Global Positioning System (GPS) [zie Figuur 3].

Figuur 3. Hoogezand, Aletta Jacobscollege. Situatietekening met de boorlocaties. De genummerde zwarte punten geven de uitgevoerde boringen weer. De begrenzing van het plangebied is met een onderbroken lijn aangeduid.

Resultaten

Het veldwerk vond plaats op 8 april 2005. De resultaten per boring zijn weergegeven in de Appendix. De bodem in het plangebied is grotendeels omgegraven tot een diepte van minimaal 60 cm onder het maaiveld en verstoord met recent puin en baksteen. In één boring werd een verstoord podzolprofiel vermengd met de bouwvoor aangetroffen (boring 6). In de overige boringen werd geen podzolprofiel waargenomen.

Tijdens het veldwerk zijn geen archeologische indicatoren in de boringen of aan het oppervlak waargenomen. Het uitvoeren van een volledige veldkartering was echter door de begroeiing van het volledige terrein met gras niet mogelijk.

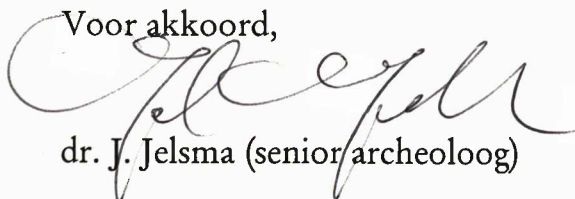
Conclusies en advies

De bodem in het plangebied aan de Kielsterachterweg is grotendeels verstoord tot een minimale diepte van 60 cm beneden het maaiveld. Tijdens het veldwerk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en ook in eerdere stadia zijn geen vondsten uit het terrein gemeld. Hoewel het gebied op de IKAW een hoge trefkans heeft op archeologische sporen en uit de omgeving een aantal Mesolithische vindplaatsen bekend is, concluderen wij op basis van de resultaten van het veldonderzoek dat de kans op onverstoorde archeologische grondsporen in het plangebied zeer klein is. De uit de omgeving bekende vondsten zijn alle gerelateerd aan hoger gelegen zandkoppen met gepodzoleerd zand. Dergelijke landschappelijke elementen zijn in het plangebied aan de Kielsterachterweg niet aanwezig.

Op basis van de huidige staat van kennis zijn beperkende en/of beschermende maatregelen niet wetenschappelijk verdedigbaar. Archeologisch vervolgonderzoek is voor het plangebied Hoogezand, Aletta Jacobscollege dan ook niet noodzakelijk.

Mochten er tijdens werkzaamheden desondanks archeologische vondsten worden gedaan of resten van grondsporen worden aangetroffen, dan moeten deze volgens de Monumentenwet 1988, artikel 47, gemeld worden bij de gemeente Hoogezand-Sappemeer.

Voor akkoord,

dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

Appendix

Hoogezand, Aletta Jacobscollege: boorprofielen en bodembeschrijving volgens NEN5104.

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : LindHorst B&C bv
Projectnaam : Hoogezand
Projectnummer : Steekproef5-4/2
Projectlocatie : Aletta Jacobscollege

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
01 Boring	0 - 105	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verstoord Veraard veen Puin 1-5 %
	105 - 140	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/4 lbruin	C-horizont
	140 - 145	ZAND matig fijn , zwak siltig,	7.5YR3/4 dbruin	B2-horizont
	145 - 205	ZAND matig fijn , zwak siltig,	5Y6/3 geel	Grind Vuursteen
02 Boring	0 - 60	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Puinsporen
	60 - 110	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	C-horizont Grind
03 Boring	0 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Veraard veen Verstoord
	100 - 125	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Puinsporen C-horizont Grind
04 Boring	0 - 45	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor
	45 - 90	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/4 lbruin	Verstoord C-horizont Glas
	90 - 135 135 - 175	ZAND matig fijn , zwak siltig, ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/2 zwart 2.5Y6/6 lbruin	Moerig C-horizont Grind
05 Boring	0 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor
	50 - 125	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	C-horizont Grind IJzerhoudend Puinsporen
06 Boring	0 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verst. podzol
	100 - 120	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/4 lbruin	Bouwvoor C-horizont
	120 - 145	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/4 lbruin	Verstoord C-horizont
07 Boring	0 - 110	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Baksteen Puinsporen Verstoord
	110 - 160	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Organ. vlekken Grind C-horizont
08 Boring	0 - 25	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor
	25 - 90	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Organ. vlekken
	90 - 140	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/2 zwart	Verstoord
	140 - 170	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Moerig Organ. vlekken C-horizont
09 Boring	0 - 125	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	
	125 - 155	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	C-horizont Verstoord
	155 - 185	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Grind C-horizont
10 Boring	0 - 85	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Verstoord
	85 - 125	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/3 geel	C-horizont
11 Boring	0 - 20	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR2/1 zwart	Bouwvoor
	20 - 120	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	C-horizont Verstoord
	120 - 140	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y6/6 lbruin	Grind C-horizont